

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 43/2011-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. februára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť J. G., D., B. L., T., a A. K., D., zastúpených advokátom JUDr. J. P., D., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 213/2008 z 31. marca 2010 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 Co 150/2010 z 22. septembra 2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. G., B. L. a A. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 2. decembra 2010 doručené podanie J. G., D., B. L., T., a A. K., D. (ďalej len „sťažovateľky“), zastúpených advokátom JUDr. J. P., D., označené ako „*Doplnenie sťažnosti*“, ktorým namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 213/2008 z 31. marca 2010 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 Co 150/2010 z 22. septembra 2010.

Keďže o predchádzajúcej sťažnosti ústavný súd už rozhodol uznesením sp. zn. I. ÚS 454/2010 z 24. novembra 2010 ešte pred doručením podania označeného ako „*Doplnenie sťažnosti*“, ústavný súd o ňom rozhodoval ako o novej sťažnosti.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľky sa sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. júla 2010 domáhali vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 213/2008 z 31. marca 2010. Ústavný súd o tejto sťažnosti rozhodol uznesením sp. zn. I. ÚS 454/2010 z 24. novembra 2010 tak, že sťažnosť sťažovateľiek odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Keďže o predchádzajúcej sťažnosti ústavný súd už rozhodol uznesením sp. zn. I. ÚS 454/2010 z 24. novembra 2010 ešte pred doručením podania označeného ako „*Doplnenie sťažnosti*“, ústavný súd ho posudzoval ako novú (samostatnú) sťažnosť sťažovateľiek.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že na základe žaloby podanej žalobkyňou M. L. o určenie neplatnosti závetu Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 6 C 56/2006 z 21. septembra 2006 určil, že závet poručiteľa O. Z.,... s dátumom vyhotovenia 22. septembra 1992, je v časti vydedenia žalobkyne neplatný, a

zároveň žalobu v časti, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia absolútnej neplatnosti závetu poručiteľa O. Z., zamietol.

Sťažovateľky, ktoré boli v označenom konaní v procesnom postavení žalovaných, podali proti rozsudku prvého stupňa odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 7 Co 89/2006 z 30. novembra 2007 tak, že rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobu zamietol v celom rozsahu.

Z príloh k sťažnosti ďalej vyplýva, že krajský súd pri vyznačení doložky právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku aplikoval u žalobkyne fikciu doručenia podľa § 47 ods. 2 zákona Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a na základe takéhoto procesného postupu vyznačil právoplatnosť rozsudku 31. januára 2008 a jeho vykonateľnosť 5. februára 2008. Splnomocnený zástupca žalobkyne podaním z 2. júna 2008, ktoré adresoval okresnému súdu, uviedol, že v čase doručovania rozsudku sa nezdržiaval v mieste bydliska (v mieste doručovania), a preto žiadal o jeho opätovné doručenie. Na základe tejto žiadosti bol rozsudok krajského súdu opätovne doručený splnomocnenému zástupcovi žalobkyne 21. júna 2008 a následne bola opätovne vyznačená právoplatnosť rozsudku krajského súdu 21. júna 2008 a vykonateľnosť 25. júna 2008.

Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa 17. júla 2008 dovolanie, na základe ktorého najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Cdo 213/2008 z 31. marca 2010 zrušil rozsudok krajského súdu a vrátil vec na ďalšie konanie. Krajský súd po vrátení veci rozhodol o nej rozsudkom sp. zn. 10 Co 150/2010 z 22. septembra 2010 tak, že rozsudok okresného súdu č. k. 6 C 56/2006-104 z 21. septembra 2006 potvrdil v celom rozsahu.

Sťažovateľky v sťažnosti okrem iného uvádzajú:

„Medzičasom bolo vydané ďalšie rozhodnutie súdu, a to rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 Co 150/2010 zo dňa 22.09.2010, ktorý vychádza z nezákonného a ústavnou sťažnosťou napadnutého rozhodnutia. Tento rozsudok bol doručený dňa 29.10.2010.

Nakoľko uvedený rozsudok nadväzuje na ústavnou sťažnosťou napadnuté uznesenie Najvyššieho súdu SR, sťažovateľky majú za to, že aj tento rozsudok je rozsudkom nezákonným, porušujúcim ich základné ľudské práva a slobody, a preto navrhujú, aby Ústavný súd SR rozhodol aj o zrušení rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 Co 150/2010.

Bez takéhoto rozhodnutia by prípadné pozitívne rozhodnutie o pôvodnej sťažnosti nebolo vykonateľné, nakoľko po zrušení uznesenia Najvyššieho súdu SR a vrátení veci na nové konanie Najvyššiemu súdu SR by samotnému opätovnému prerokovaniu veci na Najvyššom súde SR bránilo existujúce rozhodnutie Krajského súdu v Žiline.

V dôvodoch sa sťažovateľky pridŕžajú tvrdení a argumentov uvedených v pôvodnej sťažnosti.

Týmto podaním sťažovateľky zároveň rozširujú okruh účastníkov na strane porušovateľov základného práva o ďalší subjekt: Krajský súd v Žiline...“

Sťažovateľky žiadajú, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie o nej nálezom takto rozhodol:

„1. Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo/213/2008 zo dňa 31. 03. 2010 bolo porušené základné právo sťažovateľiek podľa čl. 46 Ústavy SR, spočívajúce v práve na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde a tiež základné právo sťažovateľiek podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy SR spočívajúce v rovnosti účastníkov v konaní pred súdmi a základné právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, spočívajúce v práve na spravodlivé súdne konanie.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo/213/2008 zo dňa 31.03.2010 a rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/150/2010 zo dňa 22.09.2010 a vec vracia Najvyššiemu súdu SR na ďalšie konanie.

3. Zároveň sťažovateľky žiadajú priznať náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 443,64 € a túto poukázať ich právnenému zástupcovi.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

V súlade s ustanoveniami § 24 a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka vecí, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ústavy a podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 213/2008 z 31. marca 2010

Ako už bolo uvedené (pozri I. časť tohto uznesenia), ústavný súd z vlastnej rozhodovacej činnosti zistil, že uznesením sp. zn. I. ÚS 454/2010 z 24. novembra 2010 odmietol sťažnosť sťažovateľiek z 28. júla 2010, ktorou sa domáhali vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 213/2008 z 31. marca 2010 z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti s poukazom na to, „že najvyšší súd konal v danej veci v medziach svojej právomoci, keď interpretoval a aplikoval príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku ústavne konformným spôsobom, ktorý sa neodchyľuje, navyše už vôbec nie extrémne, od zamýšľaného účelu a významu relevantnej právnej normy“.

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľiek v časti, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 213/2008 z 31. marca 2010, je neprípustná, a preto ju pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu neprípustnosti.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ústavy a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 10 Co 150/2010 z 22. septembra 2010

Vzhľadom na skutočnosť, že po vrátení veci na ďalšie konanie na základe uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 213/2008 z 31. marca 2010 krajský súd rozsudkom sp. zn. 10 Co 150/2010 z 22. septembra 2010 potvrdil rozsudok okresného súdu, sa sťažovateľky domáhajú aj vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ústavy a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorým malo dôjsť namietaným rozsudkom krajského súdu.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Z dokumentácie priloženej k sťažnosti vyplýva, že najvyšší súd svojím uznesením sp. zn. 4 Cdo 213/2008 z 31. marca 2010 zrušil rozsudok krajského súdu sp. zn. 7 Co 89/2006 z 30. novembra 2007 a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Krajský súd po vrátení veci rozhodol o nej rozsudkom sp. zn. 10 Co 150/2010 z 22. septembra 2010 tak, že rozsudok okresného súdu sp. zn. 6 C 56/2006 z 21. septembra 2006 potvrdil v celom rozsahu.

Krajský súd v namietanom rozsudku uviedol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením... zo dňa 31. marca 2010 zrušil rozsudok Krajského súdu v Žiline z 30. novembra 2007 sp. zn. 7Co/89/2006 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Došiel k záveru, že krajský súd nebol oprávnený konštatovať uplatnenie fikcie doručenia u zástupcu navrhovateľky, pokiaľ ide o uskutočnenie pojednávania dňa 28. 11. 2007, ale mal vychádzať z dátumu skutočného prevzatia zásielky. U navrhovateľky tak nebola dodržaná 5-dňová zákonná lehota na prípravu na pojednávanie. Vykonaním pojednávania bez dodržania tejto lehoty zaťažil odvolací súd konanie pred ním vadou vyplývajúcou z § 237 písm. f) O. s. p., teda odňatím možnosti navrhovateľky konať pred súdom. Najvyšší súd zároveň vyslovil v zrušujúcom uznesení právny názor, že právny záver krajského súdu o premlčaní práva žalobkyne dovolať sa relatívnej neplatnosti závetu nebol

správny. V prejednávanej veci bolo dokazovaním vykonaným súdom prvého stupňa z hľadiska skutkového stavu zistené, že už v konaní vedenom pôvodne na Okresnom súde Dolný Kubín sa žalobkyňa žalobou doručenou súdu dňa 25. 11. 1993 domáhala určenia neplatnosti vydedenia a neplatnosti závetu poručiteľa O. Z. Z obsahu žaloby, ktorá bola predmetom konania vedeného pod sp. zn. 9 C/24/94 je nepochybný výslovný prejav vôle navrhovateľky dovolať sa neplatnosti závetu, teda nebyť vylúčená z dedenia k predmetu dedičstva označeného v závete a aj konkrétna vada závetu, spočívajúca v jeho rozpore s ustanoveniami Občianskeho zákonníka, t. j. aj ust. § 479 tohto zákona. Doručením žaloby v označenom konaní žalovaným, prípadne najneskôr doručením rozsudku nastali účinky dovolania sa relatívnej neplatnosti závetu voči ostatným účastníkom (dedičom). Odvolací súd nevenoval pozornosť z tohto hľadiska tiež významnému tvrdeniu žalobkyne, preukazovaného predložením listiny, listu 21. 7. 1993, ktorého obsah nasvedčuje účinnému dovolaniu sa relatívnej neplatnosti už v mesiaci júli 1993.

Krajský súd, ako súd odvolací, viazaný vysloveným právnym názorom Najvyššieho súdu SR (§ 243d ods. 1 O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaných odvolaní v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) postupom v zmysle ust. § 156 ods. 3 O. s. p., rozsudok okresného súdu potvrdil v zmysle ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p.

Rozsudok okresného súdu je vecne právny a krajský súd sa stotožňuje s dôvodmi prvostupňového rozhodnutia. Odvolanie navrhovateľky, ani odvolanie odporkýň v 1) až 3) rade nie je dôvodné. Okresný súd dostatočným spôsobom zistil skutkový stav veci a správne právne vec posúdil.

Pokiaľ ide o absolútnu neplatnosť závetu krajský súd zotrváva na právnom závere, vyjadrenom v skoršom, z procesných dôvodov zrušenom rozhodnutí. Závet poručiteľa O. Z. spĺňa formálne aj obsahové náležitosti ustanovené zákonom a je platným právnym úkonom.

Predmetný závet je zriadený v predpísanej písomnej forme. Listina je označená ako závet, je podpísaný poručiteľom a je z nej zrejmy deň, mesiac a rok, kedy bol podpísaný. V danom prípade ide o alografný závet - nenapísaný vlastnou rukou poručiteľa. Takýto závet môže byť napísaný na písacom stroji, alebo ho môže napísať rukou iná osoba. Ako to vyplýva z vykonaného dokazovania, poručiteľ pred dvoma súčasne prítomnými svedkami potvrdil, že listina obsahuje jeho poslednú vôľu. Svedkyne závet podpísali tak, ako to

vyžaduje ust. § 476b Obč. zákonníka. Pokiaľ sa vyskytli rozpory vo výpovediach svedkov prítomných pri spísaní závetu, je právne irelevantné, či závet na písacom stroji napísal JUDr. P. alebo svedkyňa Š. Zákon nevyklučuje, aby pisateľom závetu bola aj osoba, ktorá je zároveň svedkom závetu. Rozpory vo výpovediach svedkov, ohľadne osoby, ktorá spísala závet vznikli opakovaným výsluchom svedkov na túto skutočnosť v predmetnom konaní (pôvodne boli vypočutí v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C/24/94). Je však potrebné poukázať, že k ich výsluchu došlo po značne dlhej dobe od spísania závetu (dňa 21. 9. 2006, t. j. po uplynutí cca 14 rokov od spísania závetu), keď svedkyne Z. Ch. a L. Š. udávali, že uplynula dlhá doba od spísania závetu a presne si už udalosti nepamätajú. Pokiaľ však ide o podstatné skutočnosti pre posúdenie platnosti závetu, svedkyne zhodne a nerozporne potvrdili spísanie závetu za prítomnosti poručiteľa, podľa prejavu jeho vôle, ktorú poručiteľ pred nimi prejavil a na znak súhlasu ju po vyhotovení v písomnej forme pre nimi podpísal. Znaleckým dokazovaním uskutočneným vo veci pod sp. zn. 9 C/24/94, ktoré je použiteľné aj pre toto konanie, bolo bez pochybností preukázané, že závet podpísal poručiteľ.

Závet spĺňa aj obsahové náležitosti tak, ako ich ustanovuje § 477 Obč. zákonníka - ustanovenie dedičov a vymedzenie majetku, ktorý im má pripadnúť. V závete nemusí poručiteľ odkázať celý svoj majetok. Môže v ňom disponovať iba niektorými vecami a právami, ostatný majetok bude potom predmetom dedenia zo zákona. Naopak, ak poručiteľ v závete uvedie majetok, ktorý mu nepatrí, resp. vyšší spoluvlastnícky podiel ako mu patrí, takýto majetok v časti presahujúcej skutočný majetok patriaci poručiteľovi ku dňu smrti, nebude predmetom dedenia. Takáto okolnosť však nespôsobí neplatnosť závetu.

Z hľadiska posudzovania dôvodov prípadnej absolútnej neplatnosti závetu, krajský súd nezistil dôvod, pre ktorý by bol závet absolútne neplatným právnym úkonom.

Ust. § 479 Obč. zákonníka je obmedzením závetnej voľnosti poručiteľa, a to v záujme ochrany neopomenuteľných dedičov. Neopomenuteľný dedič, potomok, ktorým navrhovateľka bez pochybnosti je, má podľa tejto úpravy právo dovolať sa relatívnej neplatnosti závetu, pokiaľ sa jej z dedičstva nedostane toľko, koľko predstavuje jednu polovicu jej dedičského podielu podľa zákona.

Dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu je hmotnoprávny jednostranný právny úkon adresovaný účastníkom dotknutého právneho úkonu, v danom prípade dedičom. Relatívnej neplatnosti sa možno dovolať aj formou žaloby, protinávruhu alebo

námietky vznesenej v konaní. Dovolanie sa relatívnej neplatnosti závetu má právne účinky dôjdením dotknutým účastníkom, v tomto prípade dedičom. Dovolanie sa uskutočňuje výslovným prejavom, z ktorého je zrejmá vôľa dotknutej osoby dovolať sa neplatnosti právneho úkonu, pričom nie je rozhodujúce, ako oprávnený subjekt sám kvalifikuje neplatnosť právneho úkonu. Za dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu možno považovať aj tvrdenie oprávneného subjektu v žalobe, z ktorého možno vyvodiť jeho vôľu, že nechce byť viazaný pre neho nepriaznivými účinkami závetu.

Právo dovolať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu podlieha premlčaniu. Premlčacia doba je 3-ročná (§ 101 Obč. zákonníka) a plynie odo dňa, kedy mohlo právo byť vykonané po prvý raz, začína teda plynúť objektívne. Ide o časový okamih, kedy sa subjektívne právo transformuje do nároku oprávneného dovolať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu. V danom prípade právo navrhovateľky dovolať sa relatívnej neplatnosti závetu začalo plynúť smrťou poručiteľa, t. j. dňom 21. 10. 1992.

Navrhovateľka je jednou zo štyroch dcér poručiteľa. Je teda neopomenuteľnou dedičkou poručiteľa a v prípade, že sa jej nedostane aspoň jej zákonného podielu, t. j. 1/8-ina z dedičstva (jej zákonný podiel predstavuje 1/4-inu) má právo dovolať sa relatívnej neplatnosti závetu. Nárok na uplatnenie námietky relatívnej neplatnosti závetu jej vznikol 21. 10. 1992 a od tejto doby jej začala plynúť 3-ročná objektívna premlčacia doba.

Za dovolanie sa relatívnej neplatnosti závetu navrhovateľkou možno považovať podanie žaloby o neplatnosť závetu, ktorá bola podaná dňa 25. 11. 1993 voči odporkyniam v 1) až 3) rade na Okresnom súde Dolný Kubín. Z obsahu žaloby, ktorá sa stala predmetom konania vedeného pred Okresným súdom Liptovský Mikuláš (ktorému bola vec prikázaná po tom, ako boli vylúčení sudcovia Okresného súdu Dolný Kubín) pod sp. zn. 9 C/24/94, je nepochybný výslovný prejav vôle navrhovateľky dovolať sa neplatnosti závetu, teda nebyť vylúčená z dedenia k predmetu dedičstva označeného v závete a aj konkrétna vada závetu spočívajúca v jeho rozpore s ust. Obč. zákonníka, za ktoré je nutné považovať aj ust. § 479 Obč. zákonníka. Táto žaloba bola doručená odporkyniam v 1) až 3) rade do vlastných rúk dňa 17. 2. 1994; Týmto momentom, doručením žaloby všetkým dotknutým účastníkom právneho úkonu, nastali účinky dovolania sa relatívnej neplatnosti závetu a závet je nutné považovať za neplatný v tej časti, pokiaľ poručiteľ z predmetu dedičstva nezanechal navrhovateľke polovicu jej zákonného podielu, t. j. 1/8-inu dedičstva.

Prejav vôle navrhovateľky bol doručený ostatným dedičkám pred uplynutím premlčacej doby, preto možno námietku premlčania vznesenú zo strany odporkýň v 1) až 3) rade považovať za nedôvodnú.

Pokiaľ navrhovateľka predložila v konaní ako listinný dôkaz list zo dňa 21. 7. 1993, podľa obsahu tento list napísal JUDr. J. Ch., kancelária J., v zastúpení navrhovateľky a adresoval ho komerčnej kancelárii právnej pomoci JUDr. J. P. a JUDr. A. S. Je v ňom obsiahnutá námietka relatívnej neplatnosti závetu navrhovateľky v zmysle ust. § 479 Obč. zákonníka. Krajský súd však nepovažoval tento list za záväzný prejav poručiťky voči ostatným dedičkám, ktorým by sa dovoľavala relatívnej neplatnosti závetu, pretože v konaní nebolo preukázané, že JUDr. J. Ch. konal v mene navrhovateľky (nebolo predložené plnomocenstvo, ktoré by preukazovalo zastúpenie ku dňa 21. 7. 2003). Z dedičského spisu vyplýva, že navrhovateľka udelila plnomocenstvo JUDr. J. Ch. až 19. 8. 1993. Zároveň nebolo preukázané, že sa tento prejav dostal do dispozície odporkýň v 1) až 3) rade. Tento list bol adresovaný komerčnej kancelárii právnej pomoci JUDr. J. P. a JUDr. A. S., t. j. subjektom odlišných od odporkýň v 1) až 3) rade, dedičiek, pričom takisto nebolo preukázané, že by niektorá z týchto osôb bola oprávnená zastupovať odporkyne v 1) až 3) rade. K prevzatiu zastúpenia odporkýň v 1) až 3) rade JUDr. J. P. došlo na základe plnomocenstva z 19. 8. 1993, a to na zastupovanie v dedičskom konaní po poručiťovi O. Z.

Aj napriek tomu, že tento list nemožno považovať za účinné dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu navrhovateľkou, v zmysle vyššie uvedeného vyplýva, že navrhovateľka účinne uplatnila námietku relatívnej neplatnosti závetu poručiťa O. Z.,... s dátumom vyhotovenia 22. 9. 1992. Právnym dôsledkom tohto úkonu je relatívna neplatnosť závetu a navrhovateľke sa musí z dedičstva dostať polovica jej zákonného podielu.

Z uvedených dôvodov je rozsudok okresného súdu vecne správny a krajský súd ho potvrdil.“

Z citovaného vyplýva, že krajský súd namietaným rozsudkom rozhodoval v merite veci, t. j. o neplatnosti závetu. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľky v sťažnosti poukazujú na argumentáciu uvedenú vo svojej predchádzajúcej sťažnosti (sťažnosť doručená ústavnému súdu 28. júla 2010, pozn.), ústavný súd mohol posudzovať pri

predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti len v kontexte s argumentáciou uvedenou v predchádzajúcej sťažnosti.

Podstatou argumentácie sťažovateľiek uvedenej v predchádzajúcej sťažnosti je namietané porušenie princípu rovnosti účastníkov konania a základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ku ktorému malo dôjsť tým, že najvyšší súd vyhodnotil dovolanie žalobkyne ako včas podané, hoci sťažovateľky namietali, že dovolanie bolo podané oneskorene. Na základe uvedeného mal najvyšší súd podľa sťažovateľiek „*v súlade s procesnými predpismi dovolanie ako oneskorene podané zamietnuť*“. Sťažovateľky teda odôvodňujú porušenie označených práv tým, že najvyšší súd nedostatočne odôvodnil svoj záver o včasnosti podaného dovolania a nezaoberal sa ich námietkami, ktoré sú zásadného významu, a preto takéto rozhodnutie, v ktorom absentuje vysporiadanie sa s námietkami niektorého z účastníkov konania, spôsobuje arbitrárnosť a nezákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Argumentácia sťažovateľiek, ktorou odôvodňujú namietané porušenie označených práv, sa teda v plnom rozsahu dotýka podľa ich názoru nedostatočného odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu, ktorým tento posúdil žalobkyňou podané dovolanie ako dovolanie podané v zákonnej lehote. Argumentácia sťažovateľiek sa ako taká nedotýka teda vôbec namietaného rozsudku krajského súdu (príp. jeho odôvodnenia), ktorým sa rozhodovalo v merite veci, t. j. o neplatnosti závetu.

Z týchto dôvodov ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by nasvedčovali možnosti porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným rozsudkom krajského súdu, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľiek.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. februára 2011